

Al diccionari Alcover–Moll podem trobar la següent definició de la paraula “manaia” :

Cadascun dels armats o soldats romans que van a la processó de la Passió (Girona, Banyoles)

La tradició dels manaies, al nostre país, va néixer al segle XVII per inspiració d'un monjo servita, Epifià Cedó, que va tenir l'ocurrència de fer encapçalar una processó de la Mare de Deu dels Dolors, a Barcelona, amb una tropa de soldats romans que evocuessin als legionaris de l'imperi que va crucificar a Jesús de Natzaret. L'ordre dels servites, de procedència italiana, va tenir una especial importància a Catalunya en la difusió del culte i devoció a la Mare de Deu dels Dolors. A la nostra província encara es conserven algunes processons que, el divendres de Quaresma anterior a la Setmana Santa, estan dedicades a la Verge dels Dolors. En totes elles hi figura al capdavant una formació de manaies.

A Girona hi ha hagut manaies des del segle XVIII. La primera constància escrita de la seva existència és de 1751. Encapçalaven les processons de Dijous i Divendres Sant i tradicionalment provenien de la població veïna de Sant Daniel.

Les processons de Setmana Santa a la nostra ciutat es varen abolir l'any 1931 i ja no varen tornar fins passada la Guerra Civil.

L'any 1939, a la Girona exhausta i desolada de la postguerra, un grup d'amics varen decidir recuperar els antics manaies i fer que tornessin a desfilars per Setmana Santa. Entre ells, i al capdavant, hi havia en Joaquim Pla Dalmau qui va ser-ne el principal ideòleg. A part de dibuixar les indumentàries i disposar-ne les formacions en Joaquim Pla tenia clar que aquests manaies haurien de netejar la mala reputació que s'havien conreat els de Sant Daniel per les actituds poc serioses exhibides a les processons. S'haurien de guanyar el respecte dels seus conciudadans actuant dignament en totes les seves aparicions. Tanmateix, i més enllà de les desfilades, els fundadors dels manaies de Girona creien que també podien contribuir a restablir una certa normalitat en la convivència ciutadana, oferint un lloc on gent dels dos bàndols que s'acabaven d'enfrontar poguessin trobar un espai comú i de relació. Aquesta manera d'entendre els manaies com a un col·lectiu que treballa per la seva ciutat propiciant la bona convivència va estar sempre en l'ànim d'en Joaquim Pla.

Amb el temps els manaies de Girona, que ara estan integrats en la Confraria de Jesús Crucificat, s'han distingit per assumir l'important missió de preservar, mantenir i col·laborar en les tradicions de Reis i de la Setmana Santa, i molt especialment de la Processó del Sant Enterrament (que deu en gran part als manaies de Girona la seva continuïtat fins als nostres dies).

Arribats a aquest punt, observem com la història es torna a repetir: un grup d'amics, alguns dels quals som manaies de Girona, hem recordat aquells bons propòsits dels nostres fundadors i hem volgut recuperar aquells valors que, al nostre entendre, no tant sols no han perdut en absolut la seva vigència sinó que son avui especialment necessaris: el compromís, la convivència, la solidaritat i la tolerància. I ens hem preguntat per què no podria haver-hi a la nostra ciutat uns nous manaies que actuessin a partir d'aquests valors.

Potser algú es pot preguntar per què hem pres com a distintiu la imatge del manaia?

Doncs perquè ens sembla que representa l'actitud i el tarannà que volem mostrar en totes les nostres activitats: el manaia encarna a un guerrer (en aquest cas un guerrer cristià vinculat estretament a les tradicions religioses), i com a tal no oculta la seva condició, està compromès amb el seu paper i ha de tenir el coratge necessari per no defallir en les seves empreses.

Els manaies evocuen la figura dels soldats però son gent pacífica. Van armats amb llances o espases i tanmateix no volen fer mal a ningú. La seva vàlua no depèn de la seva capacitat ofensiva sinó del compromís que han establert amb la tradició, amb la seva ciutat i amb tot allò en el que creuen. Els manaies s'ho prenen molt seriosament tot això i per això desfilen dignes i marcialment. Nosaltres també ens volem prendre seriosament els nostres objectius.

I per què precisament els de Sant Daniel?

Els manaies de Sant Daniel tornen a reviure, en part, per dignificar la memòria dels seus avantpassats i heretar-ne allò que tenien de bo. Potser eren una mica eixelebrats però estaven arrelats a la seva terra i eren molt populars. Eren, per tant, propers a la gent de la seva ciutat. En aquest sentit ens ajuden a representar el nostre desig d'estar oberts a tots aquells que es vulguin acostar a la nostra associació. En ella no s'hi farà cap distinció ni s'exclourà a ningú per raó de la seva procedència, condició social, creences o ideologies.

No hem pogut conèixer a cap manaia de Sant Daniel però sabem de primera mà que els fundadors dels manaies de Girona eren bons amics. Alguns hem tingut la fortuna de conèixer-los i ens han ensenyat una altra lliçó cabdal: que els propòsits més lloables i la dignitat que es requereix per dur-los a bon terme no estan renyits amb la sana diversió i l'amistat. Per això també volem que a la nostra associació la gent s'hi senti a gust. Petits, joves i grans hi podran trobar un espai de relació alegre i distés.

Volem, per tant, ajudar, a millorar la convivència a la nostra ciutat en la mesura de les nostres possibilitats. Treballar per ella i els seus habitants i col·laborar amb les nostres institucions i amb aquelles entitats que tenen per objectiu contribuir al benestar dels altres.

I tots aquests propòsits volem que estiguin inspirats pels valors del cristianisme. Alguns de nosaltres som catòlics practicants i d'altres no. En qualsevol cas no podem renunciar al món al que pertanyem i, en tant que catalans, hem de reconèixer que formem part d'una cultura, l'europea, basada en una tradició i uns valors d'inequívoca arrel cristiana. Més enllà de les creences de cadascú no podem esborrar segles d'història ni els nostres orígens. Per tant, en totes les nostres activitats s'hauran de respectar aquests valors que han anat forjant la nostra societat. No els voldrem imposar a ningú, però tampoc els vulnerarem per mostrar un fals esperit d'obertura. Trobem especialment inspiradora la figura que el Sant Pare Benet XVI ens proposa: recrear "l'atri dels gentils", un lloc comú del recinte sagrat del temple de Jerusalem on totes les cultures i creences eren benvingudes i on tots els gentils que ho desitgessin s'hi podien trobar amb els fidels jueus per intercanviar opinions, experiències i coneixements sempre que es respectés el lloc que els acollia i les creences que s'hi veneraven.

A partir d'aquestes premisses i entrant en el camp de lo concret ens proposem actuar en varies línies o àmbits:

Accions solidàries i d'assistència als més necessitats dintre de l'àmbit ciutadà

En aquest sentit ja ens hem començat a moure i hem participat amb el Banc d'aliments en la seva campanya anual del Gran Recapte abans de les festes de Nadal i amb el Banc Farmacèutic. També hem contribuït a la gran marató de donació de sang del Banc de Sang i Teixits.

L'experiència ha estat molt bona i els resultats han estat sorprenents pels organitzadors i, perquè no dir-ho, per nosaltres mateixos.

Aquestes primeres accions ens han donat a conèixer en alguns àmbits de la nostra ciutat i ens en sentim orgullosos, però sobretot, han servit per demostrar-nos que treballar plegats en causes solidàries ens fa sentir millors. Aquest esperit és el que ha motivat a molts dels nostres associats a engruixir les nostres files i ens estimula a no defallir en aquesta direcció.

Ens proposem continuar col·laborant amb el Banc d'Aliments i el Banc Farmacèutic i fer-ho també amb totes aquelles entitats que es dediquin a atendre als més desvalguts dels nostres conciutadans. Desitgem posar-nos en contacte amb Càritas Diocesana i la Comunitat de Sant Egidí i oferir els nostres serveis que de moment seran modestos, però que ambicionen ser d'utilitat a les nobles causes que persegueixen aquestes dues prestigioses institucions.

Ha de quedar clar que el grau de compromís amb totes aquestes accions estarà en funció de la disponibilitat de cadascú. Tothom farà i actuarà fins allà on pugui i segons el temps que disposi. Tota aportació, per petita que sigui, serà benvinguda.

Actes populars i tradicionals

Creiem que les nostres tradicions, majoritàriament vinculades al calendari catòlic de festes i al seu santoral, pateixen una certa pèrdua d'identitat deguda a l'oblit, involuntari o no, de l'origen cristià de les mateixes. No és molt difícil trobar-nos amb el cas de molts nens (i més d'un adult) que desconeixen el vertader sentit del Nadal, la festa dels Reis, del Diumenge de Rams o de la Pasqua de Resurrecció, per posar alguns exemples. Per molts només son l'ocasió de rebre regals, estrenar un vestit o menjar una dolça determinada. Aquestes festivitats desproveïdes del seu sentit original es converteixen en simples dates assenyalades per incentivar el consum. Encara que només sigui per mantenir la nostra identitat i preservar la nostra cultura hem de fer un esforç en recordar el vertader sentit de les nostres festes.

En aquesta línia volem, per exemple, crear un grup de patges de reis que dies abans de l'arribada dels Reis d'Orient, puguin aparèixer a la nostra ciutat (tal vegada provenint per la Vall de Sant Daniel) reforçant la feina dels patges de la cavalcada del dia 5 de gener, començant a recollir cartes, atenent els nens en les seves peticions i recordant l'autèntic origen d'aquesta tradició. Per aquest motiu es preveu que els patges acabin el seu recorregut a una capella o església per adorar al nen Jesús.

Aquests patges també podran visitar nens de les escoles o de l'hospici, malalts de clíniques o hospitals i, per què no, els residents d'asils o geriàtrics.

Un projecte molt ambiciós i que ens engresca, perquè hi intuïm una molt bona acollida popular és l'organització d'un pessebre vivent. Es tractaria d'aprofitar el marc únic i extraordinari del nostre Barri Vell per disposar els quadres escènics d'un pessebre amb personatges extrets de la nostra tradició o història locals. Com havia fet en Josep Tarrés als anys 60 amb el seu Pessebre Gòtic del Passeig Arqueològic, podríem donar vida a figures com el porrer i la bruixa de la Catedral, en Cap d'Estopes, Carlemany, la Comtessa Ermessenda, etc. i fer-los conviure amb els personatges del pessebre tradicional català que, d'aquesta manera, adquiriria un innegable segell gironí. El punt culminant de l'itinerari seria, és clar, el quadre del naixement i adoració del nen Jesús.

També ens agradaria que, en un futur no massa llunyà, poguéssim disposar d'una petita representació de la nostra associació i evocar l'origen dels manaies catalans en la seva vinculació a la Mare de Deu dels Dolors establint una guàrdia d'honor de manaies de Sant Daniel al pas de la Congregació dels Dolors que desfila a la Processó del Divendres Sant a la nostra ciutat. Aquest petit escamot de manaies es caracteritzarà per l'anonimat dels seus integrants, doncs aniran amb la cara oculta. Hi podran sortir aquells membres, nois o noies, de la nostra associació que vulguin formar-ne part i que pels seus mèrits com a voluntaris en campanyes solidàries s'hagin fet mereixedors d'aquesta distinció.

Activitats culturals

Ens proposem organitzar uns cicles de comunicacions o xerrades destinades a recordar la interrelació entre la nostra cultura i el cristianisme.

Amb la freqüència que es consideri més compatible amb la programació de la Casa de Cultura (que avui ens acull gràcies la seva directora, que també ens honra com a amiga dels Manaies de Sant Daniel) ens proposem presentar part de l'ampli ventall del nostre llegat cultural i explicar-ne o redescobrir-ne les seves arrels cristianes. Ens referim a aspectes o matèries tan dispars com poden ser la llengua, l'arquitectura, la literatura, la música, l'escultura, la pintura, la gastronomia, les tradicions, etc.

Ens ajudarà a recordar quelcom tan obvi per alguns, però per desgràcia oblidat per molts: que el cristianisme també és alta cultura. I no només pels creients.

Activitats de pràctica religiosa

Per aquells dels nostres associats que ho desitgin ens proposem establir una secció dintre de la nostra associació per participar en activitats inspirades per la Fe cristiana que puguem compartir.

Per començar ens proposem establir un grup de pregària i oració. El monestir de Sant Daniel ens facilitarà generosament un espai apropiat per aquestes trobades.

Així mateix, ens agradaria poder compartir, amb certa regularitat, celebracions eucarístiques durant l'any i també en dades senyalades com puguin ser la nit de Nadal o per la festivitat de Sant Daniel.

El ventall d'activitats en aquest camp, com en tots els altres, pot ser tan ampli com ho sigui la voluntat dels nostres amics.

Com veieu, els nostres propòsits son amplis i ambiciosos. Ens mou la il·lusió i l'esperança de compartir-los amb tots aquells nostres conciutadans que es puguin sentir atrets per alguns dels projectes que us acabem d'exposar.

Volem que la gestió de la nostra entitat sigui el més àgil i transparent possible. Des de la nostra pàgina web, encara en construcció, tots els associats podran accedir a la informació que desitgin disposar. Per exemple, tots podran donar idees o suggerir noves activitats, comprovar l'estat dels nostres comptes o veure la relació actualitzada dels associats.

Recordar, per acabar, que volem estar oberts a tothom, vingui d'on vingui i, des del respecte a la llibertat de pensament i creences de cadascú, treballar plegats per la nostra ciutat amb sana alegria i generositat.

Les sigles dels Manaies de Sant Daniel son **MSD**. En totes les nostres accions volem que també signifiquin **Manaies Sempre Dignes**.

Amb la vostra ajuda ho farem possible.